

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบล
คอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ
People's Participation in Local Administrative Organization Development
Planning : A Case Study of Khonsawan Sub - District Administrative
Organization Khonsawan District, Chaiyaphum Province

กมัยธร มงคลกุล¹,
ปัญญา คล้ายเดช² และ ไพฑูรย์ มาเมือง³
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย^{1,2,3}
Kamaithorn Mongkolkul¹,
Panya Klaydesh² and Phaitoon Mamuang³
Mahachulalongkornrajavidyalaya University^{1,2,3}
Corresponding Author, E-mail: Kamaithorn.Mong@mcu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชน
แนวทางการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา
ท้องถิ่น โดยวิจัยแบบผสมวิธี การวิจัยเชิงเอกสารสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญจำนวน 9 รูป/คน
การวิจัยเชิงปริมาณเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 366 รูป/คน และวิเคราะห์ข้อมูล
ด้วยสถิติเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล
คอนสวรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง พิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้

* ได้รับบทความ: 19 มิถุนายน 2566; แก้ไขบทความ: 19 ธันวาคม 2566 ; ตอรับตีพิมพ์: 27 ธันวาคม 2566
Received: 19 June 2023; Revised: 19 December 2023; Accepted: 27 December 2023

1) ด้านการตัดสินใจ 2) ด้านการวางแผน 3) ด้านการดำเนินการ และ 4) ด้านการติดตามและประเมินผล

2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสวรรค์ พบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ ที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกัน

3. แนวทางการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พบว่า 1) ประชาชนได้เข้าร่วมประชุม ร่วมคิด กำหนดแนวทางการพัฒนาเพื่อเสนอแก้ไข และลดปัญหาของท้องถิ่น โดยใช้หลักเมตตาตามโนกรรมและหลักทักขิวิญญูตามมัญญา 2) มีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนา กำหนดยุทธศาสตร์ จัดเตรียมข้อมูล จัดลำดับความสำคัญของปัญหา และมีส่วนร่วมในการรับฟังการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยใช้หลักเมตตาตามจักษิกรรม 3) มีส่วนร่วมเป็นกรรมการในการดำเนินงานตามแผนพัฒนา อบต. ดูแลสาธารณะประโยชน์ของชุมชนร่วมกัน ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภายในชุมชน โดยใช้หลักสารถนโมคิ และหลักเมตตาตามกายกรรม และ 4) ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานของ อบต. ติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ความคุ้มค่าของแผนจากงบประมาณที่ใช้ โดยใช้หลักสัทธามัญญา

คำสำคัญ: แผนพัฒนาท้องถิ่น; องค์การบริหารส่วนตำบล; การมีส่วนร่วมของประชาชน

Abstract

The objectives of the research were to study and compare the people's participation and the application of the Buddhadhamma to support the people's participation in local development planning through the mixed research. The qualitative research collected data by in-depth interview from 9 key informants while the quantitative research collected data by questionnaires from 366 samples and the data were analyzed by descriptive statistics.

The result found that

1. The level of the people's participation in local development planning of Kongsawan Subdistrict Administrative Organization totally was middle, classified by side from high to low as follows: 1) Decision 2) Planning 3) Operation and 4) Follow-up and Assessment.

2. The comparison of the people's participation in local development planning of the local administrative organization, the case of Konsawan Subdistrict Administrative Organization found that the people with different sex, age, educations and occupations had different participations in local development planning of Konsawan Subdistrict Administrative Organization , Konsawan District, Chaiyaphum Province.

3. The application of Saraniya Dhamma to support the people's participation in local development planning found that 1) The people joined meetings to discuss and design ways of development in order to solve and reduce local problems by means of the principle of Metta Manokamma and Ditthi Samannata. 2) The people participated in planning development, designating strategy, preparing information, sequencing the importance of problems and attending the meetings of the council of the subdistrict administrative organizations by means of Metta Vacikamma. 3) The people participated as members to operate the developing plans of the subdistrict administrative organizations, care the community's common interest, prevent and suppress the addicted drugs in the community by means of Sadharana Bhogi and Metta Kayakamma, and 4) The people participated to suggest the ways to operate the subdistrict administrative organizations, follow up and assess the local developing plans and valuate the plans according to the budget by means of Sila Samannata.

Keywords: Local Development Plan; Subdistrict Administrative Organization; The People's Participation

บทนำ

ยุทธศาสตร์ชาติหรือแนวนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินมาตรา 38 รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน 1) บริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปเพื่อการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศไทยอย่างยั่งยืน ช่วยส่งเสริมการดำเนินการตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติในภาพรวมเป็นสำคัญ 2) จัดระบบบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น ให้มีขอบเขตอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบที่ชัดเจนเหมาะสมแก่การพัฒนาประเทศและสนับสนุนให้จังหวัดมีแผนและงบประมาณเพื่อพัฒนาจังหวัดเพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่ 3) การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งสามารถตัดสินใจ

ในกิจการในท้องถิ่นของตนเองได้ ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามนโยบายพื้นฐานของรัฐ อันได้แก่การพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น ระบบสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานของประชาชนในท้องถิ่น ด้านสารสนเทศให้ดำเนินการพัฒนาให้เกิดความเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งการพัฒนาจังหวัดให้มีความพร้อมในทุกด้านเพื่อให้เป็นศูนย์กลางขององค์กรส่วนท้องถิ่นโดยให้คำนึงถึงเจตนารมณ์และความต้องการของประชาชนในจังหวัดนั้น

4) ระบบงานภาครัฐโดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพ คุณธรรมจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ปรับปรุงรูปแบบวิธีการทำงาน เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐใช้หลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการ 5) การจัดระบบราชการและหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้การจัดทำและการให้บริการสาธารณะเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน 6) ให้หน่วยงานทางกฎหมายที่มีหน้าที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐตามกฎหมายและตรวจสอบการตรากฎหมายของรัฐดำเนินการอย่างอิสระเพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปตามหลักนิติธรรม 7) จัดให้มีแผนพัฒนาการเมืองรวมทั้งจัดตั้งให้มีสภาพพัฒนาการเมืองที่มีความเป็นอิสระเพื่อติดตามขอให้มีการปฏิบัติตามแผนดังกล่าวอย่างเคร่งครัด 8) ดำเนินการให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับสิทธิประโยชน์อย่างเหมาะสม (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2550)

ประเทศไทยจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1) การบริหารราชการส่วนกลาง มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและวางแผนในภาพรวมของชาติ เพื่อความก้าวหน้าและอยู่ดีกินดี ของประชาชนทั้งประเทศ โดยผู้ที่มีบทบาทในการกำหนด นโยบายและวางแผนคือรัฐบาลและคณะรัฐมนตรี ส่วนหน่วยงาน ที่น่านโยบายและแผนเหล่านี้ไปปฏิบัติคือ กระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ ซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคล นอกจากนี้ ราชการส่วนกลาง ยังทำหน้าที่บริหารควบคุมราชการส่วนภูมิภาค และกำกับดูแล ราชการส่วนท้องถิ่นอีกด้วย 2) การบริหารราชการส่วนภูมิภาค เป็นการจัดการปกครอง และบริหาร ภายใต้หน่วยงานของส่วนกลาง คือ กระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ มอบอำนาจให้ข้าราชการหรือผู้แทนของหน่วยงานตน ไปปฏิบัติงานในพื้นที่ส่วนภูมิภาค (จังหวัด อำเภอ) และ 3) การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น เป็นการจัดการปกครองที่ส่วนกลาง กระจายอำนาจการปกครองและการบริหารให้ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ได้ (สถาบันพระปกเกล้า, 2556 : 13)

การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเรื่องสำคัญที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดไว้ชัดเจน เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้มีส่วนได้เสียในการดำเนินการต่าง ๆ ของภาครัฐได้เข้ามามีส่วนร่วม ข้อมูลข่าวสาร ได้มีโอกาสมาแสดงความคิดเห็น แสดงความห่วงกังวลต่อแนวทางการดำเนินการของเจ้าหน้าที่รัฐต่อการตัดสินใจของผู้บริหารส่วนท้องถิ่น ซึ่งรวมไปถึงการมาร่วม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อมูล ร่วมตัดสินใจรับผลจากการตัดสินใจให้การปรึกษาหารือและร่วมกันประเมินผลการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐ

ซึ่งในที่นี้คือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ถือเป็นพื้นฐานในวิถีทางประชาธิปไตยที่สำคัญยิ่งเพื่อให้มั่นใจได้ว่าสิ่งที่ประชาชนมองว่าจำเป็น เร่งด่วน สำคัญ ห่วงกังวล เป็นปัญหา จะได้รับการตอบสนองหรือแก้ไขอย่างเป็นผล ชาวบ้านเป็นผู้ที่อยู่ในพื้นที่นั้น ๆ จึงมีข้อมูลในพื้นที่และมีความเข้าใจพื้นที่ของตนดีกว่าผู้อื่น เมื่อได้รับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เช่น สถิติการเกิด แก่ เจ็บ ตาย ความเป็นอยู่ต่าง ๆ ก็จะสามารถคิดวิเคราะห์ได้ว่าต้องการเห็นชุมชนของตนเป็นอย่างไร เมื่อท้องถิ่นมีงบประมาณมาสนับสนุนจะได้ร่วมกันคิดโครงการและกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการของชาวบ้านและจัดลำดับความสำคัญตามความต้องการของชาวบ้านอย่างมีเหตุผลอีกด้วย ตลอดจนรับรู้ว่างบประมาณของท้องถิ่น มีจำกัด และควรจัดสรรอย่างไร ถ้าไม่พอจะหาจากที่ใด

แผนพัฒนาท้องถิ่นหรือที่เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าแผนยุทธศาสตร์นั้น จึงเป็นแผนพัฒนาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของประชาชนและต้องมีความสอดคล้องกับระเบียบว่าด้วยการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัด ซึ่งมีแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดตลอดจนการบูรณาการแผนพัฒนาท้องถิ่นให้มีการบูรณาการร่วมกันการพัฒนาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2548 : 7) และยังเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยสนับสนุนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การกำหนดจุดมุ่งหมายของการพัฒนา การกำหนดภารกิจและแนวทางการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายอย่างเป็นระบบทำให้ปัญหาและความต้องการได้รับการตอบสนองอย่างเหมาะสมแล้วยังมีการบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด (พวงทอง โยธาใหญ่, 2545)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามอายุ เพศ การศึกษา และอาชีพ
3. เพื่อศึกษาแนวทางการประยุกต์หลักสารณียธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

1. การวิจัยเชิงคุณภาพ ในการวิจัยครั้งนี้ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงกับผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ได้แก่ 1) พระสังฆาธิการในอำเภอคอนสวรรค์ จำนวน 2 รูป 2) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จำนวน 3 คน 3) ผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นจำนวน 2 คน และ 4) นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 9 รูป/คน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเครื่องมือ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) ซึ่งเป็นการตั้งคำถามแบบปลายเปิด (Open ended Questions) (Miles M.B. & Huberman A.M., 1994 : 5)

2. การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป อาศัยอยู่เขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ รวมประชากรทั้งสิ้นจำนวน 4,313 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างจากประชากรในพื้นที่กลุ่มตัวอย่างและสุ่มตัวอย่างตามโควตาที่กำหนดเพื่อความครอบคลุมของข้อมูลจึงใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ 366 คน ในการคำนวณหา กลุ่มตัวอย่างโดยโปรแกรมคำนวณกลุ่มประชากรตัวอย่าง ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1967 : 110)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 2.94, S.D.= 0.91) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน คือ ด้านการดำเนินการ ($\bar{x}$ = 3.30, S.D.= 0.96) ด้านการตัดสินใจ ($\bar{x}$ = 3.26, S.D.= 1.03) และด้านการติดตามและประเมินผล ($\bar{x}$ = 2.78, S.D.= 0.93) ตามลำดับ ผลการประเมินอยู่ในระดับน้อย คือ ด้านการวางแผน ($\bar{x}$ = 2.42, S.D. = 1.01) ตามลำดับ

ประชาชนที่มี เพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ ที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

การประยุกต์หลักสารานุกรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

การมีส่วนร่วมตัดสินใจในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชนของ อบต. อย่างใกล้ชิด และประชาชนได้เข้าร่วมประชุม เพื่อเสนอปัญหาความต้องการของท้องถิ่นได้ร่วมคิด และกำหนดแนวทางการพัฒนา เพื่อแก้ไขและลดปัญหาของท้องถิ่นรวมถึงการมีส่วนร่วมในการทำประชาคมเพื่อตัดสินใจ แก้ไขปัญหาและความต้องการในการพัฒนาชุมชน ร่วมคิด และกำหนดแนวทางการพัฒนา เพื่อแก้ไขและลดปัญหาของท้องถิ่น หลักสารานุกรม 6 ที่ประยุกต์ใช้ในด้าน การตัดสินใจ ได้แก่ ด้านเมตตามโนกรรม (เคารพในสิทธิของผู้อื่น) คือ มีจิตปรารถนาดีต่อผู้อื่น คิดในสิ่งที่สร้างสรรค์ทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวม ไม่คิดเบียดเบียนผู้อื่นและคิดฉ้อฉลให้ผู้อื่นเดือดร้อน ไม่คิดอคติกับผู้อื่น ไม่คิดโกรธแค้นผู้อื่นและรู้จักให้อภัย ด้านทฤษฎีสамัญญตา (เชื่อมั่นในหลักการร่วมกัน) คือ มีสัมมาทฤษฎี มีความคิดเห็นเป็นอย่างเดียวกันรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รู้จักแสวงหาจุดร่วมและ สงวนจุดต่างของผู้อื่นเคารพสิทธิของผู้อื่นต้องอยู่ในกรอบกติกาของสังคม จะทำให้การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทำประโยชน์ให้สังคม และเป็นแนวทางในการดำเนินงานด้านการวางแผนเพื่อพัฒนาชุมชนได้

2) ด้านการมีส่วนร่วมการวางแผน

การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ด้านการวางแผน ประชาชนมีส่วนร่วมในการเข้าประชุมเพื่อร่วมในการวางแผนการพัฒนา มีส่วนร่วมในการกำหนดยุทธศาสตร์การจัดเตรียมข้อมูลเบื้องต้นเพื่อประกอบการวิเคราะห์ จัดลำดับความสำคัญของปัญหา และมีส่วนร่วมในการรับฟังการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อวางแผนในการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนสวรรค์ หลักสารานุกรม 6 ที่ประยุกต์ใช้ในการวางแผน ได้แก่ ด้านเมตตาวจีกรรม (สื่อสารเข้าใจกัน) ใช้คำพูดที่สุภาพอ่อนโยน พูดหรือบอกแจ้งในสิ่งที่ตนเป็นประโยชน์ พูดคุยด้วยความจริงใจทั้งต่อหน้าและลับหลัง พูดให้กำลังใจและให้คำแนะนำที่ดี น้ำเสียงในการพูดไพเราะอ่อนหวานในหมู่คณะ การใช้คำพูดที่ดีต่อกัน เป็นการสื่อสารเบื้องต้นที่จะทำให้การวางแผนดำเนินไปได้ด้วยดี ด้านเมตตามโนกรรม (เคารพในสิทธิของผู้อื่น) มีจิตปรารถนาดีต่อผู้อื่น คิดในสิ่งที่สร้างสรรค์ทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวมไม่คิดเบียดเบียนผู้อื่นและคิดฉ้อฉลให้ผู้อื่นเดือดร้อน เพื่อให้การวางแผนร่วมกันมีประโยชน์สูงสุดต่อชุมชน

3) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ด้านการดำเนินการ ประชาชนจะมีส่วนร่วมดำเนินการทำกิจกรรมการพัฒนาชุมชนที่ อบต. จัดขึ้นในชุมชน มีส่วนร่วมเป็นกรรมการในการดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการตามแผนพัฒนา อบต. ดูแลสาธารณะประโยชน์ของชุมชนร่วมกัน ดำเนินการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ภายในชุมชน และมีส่วนร่วมในการบริจาคเงินและสิ่งของเพื่อช่วยเหลือชุมชนร่วมกัน หลักสารณียธรรม 6 ที่ประยุกต์ใช้ ได้แก่ ด้านสาธารณโภคีตา (การแบ่งปัน) การรู้จักแบ่งปันผลประโยชน์ซึ่งกันและกันมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปันข้อมูลข่าวสารให้แก่กันและกันไม่เห็นแก่ตัว มีการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน และด้านเมตตาทายกรรม (การกระทำดีต่อกัน) การแสดงออกอย่างจริงใจการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างสงบเรียบร้อยการมีกิริยาที่สุภาพเรียบร้อยการมีความปรารถนาดีต่อผู้อื่นเคารพต่อสิทธิของผู้อื่น การดำเนินการด้านต่าง ๆ เพื่อไปให้ถึงเป้าหมายนั้น ประชาชนควรนำหลักการรู้จักแบ่งปันและการมีเมตตาต่อกัน ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานสำเร็จและบรรลุเป้าหมายได้

4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ประชาชนมีส่วนร่วม ด้านการติดตามและประเมินผล ประชาชนจะมีส่วนร่วมในการเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานของ อบต. ร่วมในการกำหนดรูปแบบการติดตาม ประเมินผลแผนพัฒนา และการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมมีการประเมินผลความคุ้มค่าของแผนจากงบประมาณที่ใช้และผลการประเมิน ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ และร่วมในการกำหนดรูปแบบการติดตาม ประเมินผลแผนพัฒนา หลักสารณียธรรม 6 ที่ประยุกต์ใช้ ได้แก่ สีสสามัญญตา (รักษาระเบียบวินัย) รักษาความประพฤติกฎระเบียบ ข้อบังคับ ให้ดีความเป็นผู้มีควมรับผิดชอบประพฤติสุจริตตั้งมเป็นผู้ที่ตรงต่อเวลาเคารพสิทธิของผู้อื่นต้องอยู่ในกรอบกติกาของสังคม ติดตามและประเมินผลงานด้านต่าง ๆ โดยยึดกฎ ระเบียบวินัยเป็นหลัก ตรงไปตรงมา คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ สามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.94$, S.D. = 0.91) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ

พระกิตติชัย ปญญาโร (สินคง) (2556) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.99$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน คือ ด้านการดำเนินการ ($\bar{x} = 3.30$, S.D.=0.96) ด้านการตัดสินใจ ($\bar{x} = 3.26$, S.D.=1.03) และด้านการติดตามและประเมินผล ($\bar{x} = 2.78$, S.D.= 0.93) ตามลำดับ ผลการประเมินอยู่ในระดับน้อย คือ ด้านการวางแผน ($\bar{x} = 2.42$, S.D.= 1.01) อภิปรายได้ว่า 1) ด้านการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจาก อบต. จะเป็นผู้ทำการตัดสินใจเมื่อการนำเสนอแผน โครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ เข้าสู่มติที่ประชุมสูงสุดอันเกี่ยวเนื่องมาจากเมื่อตั้งงบประมาณ และปรับเปลี่ยนกระบวนการดำเนินงานบางอย่าง จึงทำให้ อบต. ทำการตัดสินใจในทันทีเมื่อมีการพิจารณารายละเอียดต่าง ๆ ในกระบวนการอนุมัติงบประมาณ โครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนพัฒนาประจำปีงบประมาณนั้น ๆ ดังนั้น อบต. ควรให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มากขึ้น เมื่อให้ประชาชนได้มีส่วนในการตัดสินใจร่วมคิด และกำหนดแนวทางการพัฒนาของ อบต. เพื่อแก้ไขและลดปัญหาของท้องถิ่น อบต. จะต้องมีการวางแผนยืดหยุ่นเสนอปัญหาและอุปสรรค ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในขณะที่นำเสนอแผนกับสำนักงานงบประมาณ ให้กับประชาชนได้รับทราบและหาแนวทางแก้ไขไว้อย่างรวดเร็วด้วย 2) ด้านการวางแผน อบต. ควรให้ประชาชนเข้าร่วมประชุม กำหนดยุทธศาสตร์ และรับฟังการประชุมสภา อบต. เพื่อวางแผนในการพัฒนาและมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามแผนของ อบต. 3) ด้านการดำเนินการ อบต. ควรประชาชนมีส่วนร่วมดำเนินการทำกิจกรรมการพัฒนา ชุมชน ที่อบต. จัดขึ้นในชุมชน และ 4) ด้านการติดตามและประเมินผล อบต. ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานของ อบต. ได้ร่วมในการกำหนดรูปแบบการติดตาม ประเมินผลแผนพัฒนาของ อบต.มากขึ้นด้วย ซึ่งทั้งหมดจะเห็นได้ว่า อบต. ยังไม่ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมากนัก ส่งผลให้ประชาชนรับรู้แผนการปฏิบัติงานในแต่ละปีไม่ทั่วถึง

2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามอายุ เพศ การศึกษา และอาชีพ พบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ ที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. แนวทางการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ โดยการประยุกต์ตามหลักสารานีธรรม 6 พบว่า

1) ด้านเมตตาทายกรรม (การกระทำดีต่อกัน) มีแนวทางการส่งเสริมการใช้หลักสาราณียธรรม 6 ด้านเมตตาทายกรรม เข้ามาประยุกต์ใช้กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนสวรรค์นั้นต้องคิดถึงส่วนรวมสร้างหรือปลูกฝังให้ประชาชนมีความรู้ ในด้านการมีส่วนร่วม คือ ให้มีหลักพระพุทธศาสนาคือเมตตา ได้แก่ ปราบปรามดีต่อกันไม่ว่าจะเป็นการใช้ชีวิตหรือการอยู่กับสังคมไม่ทำความเดือดร้อนต่อกัน ไม่ผิดกฎหมายไม่ผิดศีลธรรมจริยธรรมก็จะถือว่า อยู่ด้วยกันอย่างด้านเมตตาทายกรรม ผู้บริหารและบุคลากรของ อบต. เจ้าหน้าที่ไม่ควรเลือกปฏิบัติ ให้บริการแก่ผู้มาใช้บริการ ควรแสดงออกด้วยความจริงใจ รักษาเกียรติอาการให้มีความเรียบร้อย นอบน้อม เป็นผู้ที่น่าเข้าหา หรือวางตนให้เป็นผู้ที่มีกิริยางดงาม จึงจะทำให้ผู้มาใช้บริการหรือประชาชน เกิดความอบอุ่น และมีความสบายใจในการเข้าใช้บริการ

2) ด้านเมตตาจริกรรม (การสื่อสารอย่างเข้าใจกัน) ผู้บริหารและบุคลากรของ อบต. เจ้าหน้าที่ ไม่ควรเลือกปฏิบัติให้บริการแก่ผู้มาใช้บริการ ควรพูดดีต่อกัน เพราะเป็นปัจจัยในการเชื่อมสัมพันธ์ภาพ ทั้งในระดับองค์กรและประชาชนผู้เข้ารับบริการให้คำแนะนำในขณะที่ผู้กระทำผิดมากกว่าการว่ากล่าว ตักเตือน หรือให้คำแนะนำแก่ประชาชนในชุมชนในเรื่องต่าง ๆ ด้วยถ้อยคำวาจาสุภาพ อ่อนหวาน ให้คำแนะนำในหมู่คณะด้วยวาจาไพเราะ ช่วยกันแก้ไขปัญหาและเป็นที่ปรึกษาให้กับเพื่อนร่วมงาน และผู้รับบริการได้ การแสดงออก หรือกิริยา มารยาท ด้านเมตตาจริกรรม (การสื่อสารอย่างเข้าใจกัน) เป็นการใช้วาจาที่สุภาพอ่อนโยนและน้ำเสียงที่ไพเราะชวนฟัง บอกแจ้งสิ่งที่เป็นประโยชน์ แนะนำตักเตือน กันด้วยความหวังความปรารถนาดีเป็นที่ตั้ง ใช้เหตุผลในการเจรจาโดยใช้ปัญญา พูดกันด้วยความรัก ความปรารถนาดี รู้จักการพูดให้กำลังใจกันไม่พูดจาซ้ำเติมกัน ไม่นินทาว่าร้ายใช้เหตุผลในการเจรจา โดยใช้ปัญญา ไม่แสดงอาการโกรธกริ้ว ไม่ใช้อารมณ์ในการแก้ปัญหา ทะเลาะโจมตีต่อกัน พูดด้วยความหวังดีต่อกันและมุ่งประโยชน์ต่อส่วนรวม ควรมีการจัดอบรม ให้ทัศนคติที่ดีด้านการพูด การสนทนาให้กับ บุคลากรของ อบต. ทุกส่วนงานให้ประพฤติปฏิบัติในหน้าที่อย่างนอบน้อม ถ่อมตน ไม่หย่อหยิ่งและ เลือกปฏิบัติในการให้บริการ

3) ด้านเมตตาโมรกรรม (เคารพในความคิดผู้อื่น) ต้องรู้จักหน้าที่ของตน และตระหนักในหน้าที่ ของตน ควรปฏิบัติหน้าที่อย่างสุจริตนึกคิดแต่ในสิ่งที่จะก่อประโยชน์ให้แก่กันและกัน ไม่คิดเบียดเบียน มุ่งร้ายผู้อื่น ตั้งจิตปรารถนาดีคิดทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม มองกันในด้านดีมีหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส แสดงความรักและไม่ตร้อยอย่างจริงจังโดยไม่มีอุบายซ่อนเร้น ไม่มีลักษณะที่เรียกว่าจู้จู้ร่วม สงวนจุดต่าง แต่เป็นแบบว่ายอมรับจุดต่างและอยู่ด้วยจู้จู้ร่วม คือ แม้จะมีความแตกต่าง โดยผิวพรรณ เชื้อชาติ ลัทธิ ศาสนา และสติปัญญา ก็รับรู้และยอมรับกันตามเป็นจริง ไม่ถือ เป็นเหตุที่จะแบ่งแยกรังเกียจียดฉันท์กัน ไม่ทุจริต ควรคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนให้มาก มีความซื่อตรงทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ไม่ใช้อำนาจ หน้าที่ของตนในทางมิชอบ เบียดเบียนผู้อื่น หรือใช้อำนาจของตนปฏิบัติตนให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน

4) ด้านสาธารณโภคี (การแบ่งปันกัน) รู้จักแบ่งปันผลประโยชน์กันด้วยความยุติธรรม ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ไม่เห็นแก่ตัว มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กันอยู่เสมอ ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ไม่เอาเปรียบ การเฉลี่ยแบ่งปันมิใช่การให้สิ่งของเครื่องใช้เพียงอย่างเดียวแต่ยังเป็นการช่วยเหลือแบ่งปันในข้อมูลข่าวสารให้ทราบโดยทั่วกันโดยมิได้ปิดบัง

5) ด้านศีลสามัญญตา (รักษาระเบียบวินัย) ต้องรักษาความประพฤติ กฎระเบียบ ข้อบังคับ ไม่ทำตัวเป็นแกะดำในกลุ่มเพื่อนสมาชิกและเคารพกฎระเบียบที่ตกลงยอมรับกัน มีใจที่บริสุทธิ์ ประพฤติสุจริตดีงาม ไม่ทำตนให้เป็นที่รังเกียจของหมู่คณะ จะก่อให้เกิดความสงบเรียบร้อย สังคมไม่วุ่นวาย และการใช้ชีวิตต้องเคารพสิทธิของผู้อื่นต้องอยู่ในกรอบกติกาของสังคม ความมีวินัยทำให้สังคมเชื่อถือและไว้วางใจ และยังเป็นการส่งเสริมการสื่อสารทางการเมืองในแง่ของความมีมารยาทในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่ไม่ทำลายล้างขัดขวางการเมือง ผู้นำจะต้องมีระเบียบวินัย รักษาเวลาแล้วก็ตรงต่อเวลาเป็นสิ่งสำคัญ

6) ด้านทวิญญูสามัญญตา (เชื่อมั่นในหลักการร่วมกัน) ต้องมีความคิดเห็นเป็นอย่างเดียวกัน คิดในสิ่งที่ตรงกัน ปรับมุมมองให้ตรงกัน รู้จักแสวงหาจุดร่วมและ สงวนจุดต่างของกันและกันไม่ยึดถือความคิดของตนเป็นใหญ่ รู้จักยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น จะช่วยให้เกิดการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ในการให้ข้อมูลอย่างตรงไปตรงมาและถูกต้อง ก่อให้เกิดสังคมแห่งการให้ความเคารพและให้เกียรติต่อกัน ผลงานต่าง ๆ จะออกมาในทางที่ดี และเป็นไปเพื่อให้เกิดประโยชน์กับประชาชนสังคมโดยรวมมากกว่าส่วนตน ในทางพระพุทธศาสนาหมายถึงเป็นผู้ที่เป็นสัมมาทวิญญู คือความเห็นชอบก็คือเห็นถูกต้องตามทำนองคลองธรรม สอดคล้องกับผลงานของอดีต ครุฑทอง และคณะ ศึกษาเรื่อง หลักสารณียธรรม : บทสังเคราะห์ เพื่อการพัฒนาชุมชน แบบมีส่วนร่วม พบว่า การนำหลักสารณียธรรมมาใช้ร่วมกับการพัฒนาชุมชน เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาที่จะช่วยให้ เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูลกันและเพื่อให้เกิดความระลึกรู้ถึงต่อกัน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเคารพ เชื้อพันกันและสร้างความสามัคคีอันเป็นพื้นฐานสำคัญของการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ประกอบด้วย 1) การสร้างความรักและความปรารถนาดีต่อทุก ๆ คนในชุมชน 2) การพูดจา ด้วยถ้อยคำที่ไพเราะ พูดจาสุภาพอ่อนโยน พูดจาด้วยความรัก ความเข้าใจและความปรารถนาดีต่อกัน พร้อมทั้งการพูดให้กำลังใจซึ่งกันและกันเพื่อสื่อความหมายถึงการสร้างขวัญกำลังใจต่อ คนในชุมชน 3) การมีความคิดเชิงบวก การคิดดี และการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในลักษณะการคิด อย่างเป็นระบบ เพื่อการทำกิจกรรมพัฒนาชุมชนต่าง ๆ และร่วมรับผลประโยชน์จากกิจกรรมที่ทำร่วมกัน 4) การไม่แบ่งแยก หรือไม่แบ่งพรรคแบ่งฝ่าย มีความยุติธรรมและความเสมอภาคให้กับคนในชุมชนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน 5) การรักษากฎและกติกาที่ตกลงร่วมกันในชุมชน ความเป็นระเบียบ มีวินัยและมีความมั่นคงปลอดภัย เพื่อการร่วมกันอย่างปกติสุขท่ามกลางพหุวัฒนธรรม หรือความหลากหลาย 6) คนในชุมชนและหน่วยงานทุกภาคส่วนสร้างการมีส่วนร่วมในลักษณะการร่วมกันคิดและทำกิจกรรมอย่างสร้างสรรค์

ในการร่วมวางแผนพัฒนาชุมชนด้วยความ คิดเห็นที่ตรงกันและปราศจากความขัดแย้ง เพื่อเป้าหมายร่วมคือ ชุมชนมีการพัฒนาอย่าง ยั่งยืนตามความต้องการได้อย่างมีความสุขและสร้างคุณภาพชีวิตให้กับคนในชุมชน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผู้วิจัยสรุปข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการศึกษาวิเคราะห์ “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ” ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นที่ควรกำหนดเป็นนโยบายเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ ดังต่อไปนี้

1) องค์การบริหารส่วนตำบลควรทำการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยการอบรมและจัดทำคู่มือให้กับผู้นำชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นแกนในการนำความรู้ไปขยายต่อให้ประชาชนได้รับทราบ

2) องค์การบริหารส่วนตำบลมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นในหลายช่องทาง เช่น การประชาสัมพันธ์จากประกาศเสียงตามสายของผู้นำชุมชน แผ่นพับ ใบปลิว ป้ายประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบข่าวสารการจัดทำแผน

3) องค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องโดยตรงเข้าพบปะพูดคุยกับประชาชนในหมู่บ้านในเขตพื้นที่บริการ เพื่อจะได้รับทราบปัญหาได้กว้างขึ้น มากขึ้น เพื่อเป็นการสำรวจปัญหาในพื้นที่แบบเชิงรุก นอกเหนือจากปัญหาที่มาจากการประชาคมเพียงอย่างเดียว และกิจกรรมสร้างจิตสำนึกการรักท้องถิ่น ความสามัคคีในชุมชน ให้ประชาชนเห็นความสำคัญ ของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และได้รับผลประโยชน์จากแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของตนเองโดยตรง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

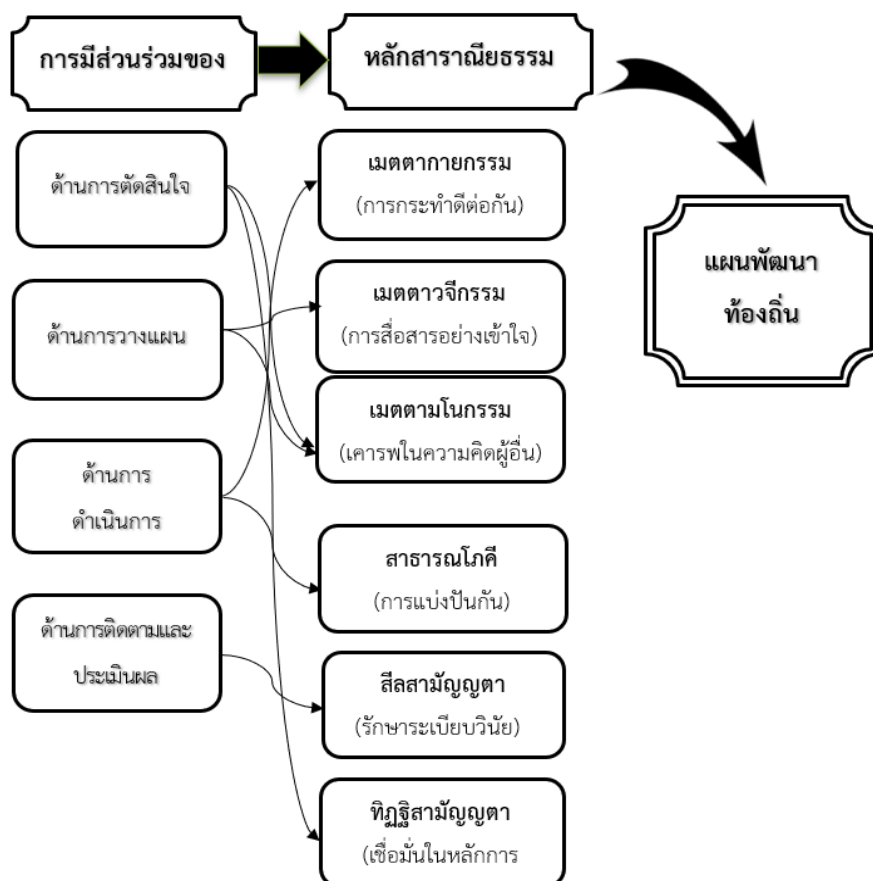
1) ควรจะมีการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อหารูปแบบการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการต่าง ๆ ของ อบต. ทุกกระบวนการ เพื่อให้ประชาชน มีโอกาสเรียนรู้กระบวนการมีส่วนร่วมไปด้วย

2) ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ การศึกษาการมีส่วนร่วมพัฒนาแผนพัฒนาท้องถิ่นของ อบต. ในบริบทที่แตกต่างกัน ตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือตามหลักธรรมทาง พระพุทธศาสนา ศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมในรูปแบบอื่น ๆ เช่น การจัดประชุมเชิง ปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติม

3) ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลกับประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลอื่น ๆ ในพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน

องค์ความรู้ใหม่

จากผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสรุปเป็นองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยได้ ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2548). คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.
- พระกิตติชัย ปญฺญชชาธโร (สินคง). (2557). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พวงทอง โยธาใหญ่. (2545). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเชียงใหม่ : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่. (การค้นคว้าแบบอิสระปริญญามหาบัณฑิต). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2556). การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาและงบประมาณสำหรับท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2550). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- Miles M. B. & Huberman A. M., (1994), Qualitative Data Analysis An Expanded Sourcebook. Thousand Oaks, CA Sage Publications.
- Yamane. Taro. (1967). Statistics: An Introductory Analysis. New York: Harpen and Row.